

การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้
ตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก
**The Development of Executive Functions (EF) and Emotional Intelligence
(EQ) of Kindergarten 1 Students using High-Scope Concept with 5T
Techniques to Create Positive Discipline**

ณัฐธิชา เกษร และ สิทธิพล อาจอินทร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Nutticha Kesorn and Sitthipon Art-in

Khon Kaen University

Corresponding Author, E-mail: nuttke@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 2. พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 กลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 1/3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นฝ่ายอนุบาลศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน รูปแบบการวิจัยเป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรมครูและนักเรียน แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EQ) ท้ายวงจร แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ท้ายวงจร และ 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EQ) และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดเชิงบริหารที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 100.80 ระดับคะแนน ดี ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 190.00 ระดับคะแนนดี ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: ทักษะการคิดเชิงบริหาร; ความฉลาดทางอารมณ์; การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิด
ไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก

Abstracts

The objectives of this research were: (1) to develop executive functions (EF) (2) to develop the emotional intelligence (EQ). Target groups was Kindergarten 1/3 students of Khon Kaen University Demonstration School Kindergarten division, Semester 1, Academic Year 2022, 20 students. The research model is Action Research. The instruments categorized into 3 categories were: 1) The tools used in the operation consisted of a learning experience plan, 12 plans, time 12 hours 2) reflection tools, including (1) teacher's teaching behavior observation form, (2) instruction records (3) student's interviewing record (4) Executive functions Assessment (EF) at the end of the cycle (5) Emotional Intelligence (EQ) Assessment at the end of the cycle, assessment tools, including (1) Executive functions Development Assessment (2) Emotional Quotient Assessment. Quantitative data were analysed by the average Standard Deviation and Percentage. The results were found that: 1) 17 students had the scores of Executive functions (EF) that passed the criteria, representing 85.00% of the total students. and the students had an average score of 100.80, a good score, which was higher than the specified criteria. 2) 18 students had Emotional Intelligence (EQ) scores that passed the criteria, representing 90.00 percent of all students. and the students had an average score of 190.00, a good score level, which was higher than the specified criterion.

Keywords: Executive Functions, Emotional Intelligence, High-Scope Concept with 5T Techniques Create Positive Discipline

บทนำ

ความสำเร็จด้านการเรียนของเด็กนั้นไม่ได้อาศัยเพียงแค่พัฒนาการด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยทักษะด้านอื่น ๆ ร่วมด้วย การคิดเชิงบริหาร หรือ Executive Functions (EF) เป็นการทำงานระดับสูงของสมองที่ช่วยให้เราทำสิ่งต่าง ๆ ได้จนสำเร็จ (Goal directed behavior) ซึ่งทักษะด้าน EF มีการพัฒนาอย่างมากในเด็ก 2 - 6 ปี การคิดเชิงบริหารเป็นการพัฒนาทางสมองซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและการเรียนรู้ เด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยที่มีความพร้อมในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ความฉลาดทางอารมณ์นั้นมีความสำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจาก EQ คือ ความฉลาดทางอารมณ์ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และควบคุมความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามวัยและสามารถปรับตัว เข้าใจอารมณ์ของคนอื่น โดยแสดงออกมาทางพฤติกรรม (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560 : 1)

เด็กแต่ละคนมีระดับการคิดเชิงบริหารมากน้อยต่างกัน เด็กที่มีทักษะด้าน EF ดีกว่าจะมีความพร้อมในการเรียนมากกว่าและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าเมื่อเทียบกับเด็กที่มีทักษะด้าน EF ต่ำกว่า นอกจากนั้นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้าน EF มักจะนำมาซึ่งปัญหาการเรียนและปัญหาพฤติกรรม เมื่อเด็กโตขึ้น เช่น อารมณ์ก้าวร้าวรุนแรง ทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายกัน ดื้อบื้อ ทุรฉัตร การพนัน และยาเสพติด เป็นต้น

(Isquith et al, 2014 : 5) ผลสำรวจพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กไทย พบว่าร้อยละ 30 ของเด็กอายุ 2 - 6 ปีมีพัฒนาการการคิดเชิงบริหารโดยรวมล่าช้ากว่าเกณฑ์เฉลี่ยเล็กน้อยไปจนถึงล่าช้ามาก (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560 : 17) นอกจากนี้ยังพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัย 6 -11 ปี ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ โดยมีเด็กที่ต้องได้รับการพัฒนาถึงร้อยละ 26 และเด็กที่ควรได้รับการพัฒนาอีกร้อยละ 46 เกี่ยวกับปัญหาการปรับตัว การควบคุมอารมณ์การยอมรับถูกผิดและความมุ่งมั่นพยายาม อีกทั้งผลการสำรวจยังพบว่าเด็กไทยโดยรวมมีความฉลาดทางอารมณ์ เฉลี่ยต่ำกว่าปกติในรอบ 10 ปี ความมุ่งมั่นความพยายามลดน้อยลงและคุณธรรมจริยธรรมลดน้อยลงด้วย ดังนั้นการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร EF และ (EQ) ของเด็กนี้เป็นการวางรากฐานให้ เด็กมีทักษะกระบวนการทางความคิด มีสมาธิ มีความจำที่พร้อมสำหรับการใช้งาน รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย มีวินัย มีความรับผิดชอบ ควบคุมตนเองได้ รู้จักปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้นจึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิตให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเป็นทักษะที่เด็กต้องได้รับการฝึกฝนในชีวิตประจำวันผ่านประสบการณ์ที่หลากหลายได้เรียนรู้ผ่านการเล่น คิดวางแผน ริเริ่ม ลงมือกระทำอย่างเป็นลำดับขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 : 64) การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำมีการบูรณาการผ่านการเล่นและการลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ การให้โอกาสเด็กอนุบาลได้คิด ตัดสินใจ วางแผน และลงมือกระทำแนวทางหนึ่งคือกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน (Plan-Do-Review) ซึ่งเป็นกระบวนการที่นำมาจากแนวคิดไฮสโคป (High/Scope) เป็นแนวคิดอย่างหนึ่งที่ได้รับการยอมรับ เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง จากสิ่งแวดล้อมที่ได้เตรียมไว้ให้เด็กประสบความสำเร็จตามความต้องการจากการที่ได้ลงมือกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองอันเป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในเด็กแต่ละคน โดยหลักการการจัดประสบการณ์กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการวางแผน (Plan) 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) 3) ขั้นตอนการทบทวน (Review) (วรนาท รักสกุลไทย, 2551 : 24) นอกจากนี้การสร้างวินัยเชิงบวกนับเป็นวิธีการหนึ่งของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ซึ่งมีพื้นฐานมาจากแนวคิดของ แอดเลอร์และรูดอล์ฟ โดยเด็กเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความเท่าเทียมและควรได้รับการเคารพสิทธิเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ในการเลี้ยงดูเด็กควรใช้หลักประชาธิปไตย ไม่ใช่การลงโทษ ประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความสุขและเกิดความรักชอบเชิงบวกเป็นวินัย โดยวิธีการหนึ่งในการอบรมเลี้ยงดู สอนเด็กโดยปราศจากความรุนแรงและเคารพศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของเด็กเป็นการเลี้ยงดูเด็กอย่างเข้าใจด้วยความเมตตาการให้เกียรติและให้การยอมรับ (Durant, 2007 : 3-4) ซึ่งส่งผลที่ดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความรัก การเอาใจใส่ดูแล ซึ่งช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จและเกิด

ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างวินัยเชิงบวก คือ การสอนและฝึกฝนเด็กให้มีพฤติกรรมตามที่คาดหวังโดยไม่ใช้ความรุนแรง โดยยึดหลักการเทคนิค 5T คือ T1 หมายถึง Teach คือ การสอน และ T2 หมายถึง Train คือ การฝึกฝน นอกจากการสอนและการฝึกฝนแล้ว การใช้การสร้างวินัยเชิงบวกให้ได้ผล ยังต้องเสริมอีก T3 หมายถึง Target Behavior คือ การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย T4 หมายถึง Trust คือ ความเชื่อมั่นไว้ใจ และ T5 หมายถึง Time คือ การใช้เวลาในการฝึกฝนพฤติกรรมเป้าหมาย และการสานความผูกพัน มาประกอบกับแนวคิดไฮสโคป คือจะเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำซึ่งมีองค์ประกอบของการเรียนรู้ ได้แก่ การเลือกและตัดสินใจ สื่อ การใช้ประสาทสัมผัส ทั้งห้าภาษาจากเด็กและการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ที่ส่งผลดีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตลอดจนพัฒนาการทางทักษะการคิดและอารมณ์ จากความสำคัญและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก ซึ่งจะการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเด็ก และให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้เด็กจะได้รับประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการทำงานของตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ดียิ่งขึ้นแก่เด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก ให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป
2. เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก ให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามรูปแบบของ Kemmis & Mc Taggart (1988 : 19-21) โดยดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร PAOR ได้แก่ วางแผน (planning) การปฏิบัติ (action) การสังเกต (observing) การสะท้อนกลับ (reflecting) จำนวน 3 วงจรปฏิบัติการ

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล1/3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝายอนุบาลศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่งานสายสอนอยู่และเห็นปัญหาที่นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา จำนวน 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากประสบการณ์การสอนนักเรียนชั้นอนุบาล1 หลายปีที่ผ่านมา พบว่านักเรียนบางส่วนยังมีการปรับตัวหรือควบคุมอารมณ์ในการแสดงพฤติกรรมออกมาไม่ค่อยเหมาะสม เช่น การยอมรับถูกผิดและความมุ่งมั่นพยายาม ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน 2) ต้องการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหาร การกำกับควบคุมตนเองให้จดจ่อกับงานจนเสร็จ ไม่วอกแวกไปกับสิ่งล่อใจ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไม่เต็มศักยภาพของเด็ก

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคปร่วมกับเทคนิค5T สร้างวินัยเชิงบวก

3.2 ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียน

3.3 ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย และ 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 3 ธรรมชาติรอบตัว หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ต้นไม้ที่รัก จำนวน 4 แผน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ดอกไม้แสนสวย จำนวน 4 แผน และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สัตว์น่ารู้ จำนวน 4 แผน รวม 12 แผน 12 ชั่วโมง ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ในภาพรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.93 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่

1) แบบสังเกตพฤติกรรมครูและนักเรียน เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์ที่มีลักษณะปลายเปิด เพื่อให้ผู้ช่วยวิจัยใช้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้วิจัยที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการ ได้แก่ 1. ขั้นการวางแผน (Plan) 2. ขั้นการปฏิบัติ (Do) และ 3. ขั้นการทบทวน (Review)

2) แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยใช้บันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นความภาพจริงของนักเรียนในแต่ละครั้ง

3) แบบสัมภาษณ์นักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์คำถามลักษณะปลายเปิดใช้คำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดและความรู้สึกของตนเอง สำหรับให้ผู้ช่วยวิจัยและผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ผู้เรียนแบบไม่เป็นทางการ โดยสัมภาษณ์หลังการเรียนในแต่ละวงจรปฏิบัติการ

4) แบบประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ทำয়วงจร จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 6 ระดับ โดยทำการทดสอบเมื่อเสร็จสิ้นแต่ละวงจร

5) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ทำয়วงจร จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 4 ระดับ โดยทำการทดสอบเมื่อเสร็จสิ้นแต่ละวงจร

4.3 เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัย ได้แก่

1) แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) เป็นแบบประเมินในเด็กอายุ 2 - 6 ขวบ มีคำถามทั้งหมด 32 ข้อ (แบบ MU.EF-101) แบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ พัฒนาโดยหัวหน้าโครงการวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล สนับสนุนทุนวิจัยโดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส)

2) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเด็กปฐมวัย เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (เด็ก 3 - 5 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกลักษณะต่าง ๆ มีทั้งหมด 55 ข้อ แบ่งเป็นคำถามเชิงบวก ทั้งหมด 45 ข้อ เชิงลบ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 100 คะแนน แยกเป็น 3 ด้านตามองค์ประกอบ คือ ด้านดี (ข้อ 1 - 24) ด้านเก่ง (ข้อ 25 - 42) ด้านสุข (ข้อ 43 - 55) โดยให้ประเมินลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ คือ ไม่เป็นเลย หมายถึง ไม่เคยปรากฏ, บางครั้ง หมายถึง นาน ๆ ครั้งหรือทำบ้าง ไม่ทำบ้าง บ่อยครั้ง หมายถึง ทำบ่อย ๆ หรือเกือบทุกวัน และเป็นประจำ หมายถึง ทำทุกครั้งเมื่อเกิดสถานการณ์นั้น

5. การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

5.1 ก่อนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยปฐมวัยและผู้ช่วยวิจัยและนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก เพื่อสร้างข้อตกลงและทำความเข้าใจร่วมกัน

5.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวกกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12 แผนเวลา 12 ชั่วโมง แบ่งเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ

5.3 หลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ของครู แบบสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียน แบบสัมภาษณ์ของนักเรียนแบบประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ท้ายวงจร และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ท้ายวงจร เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนผลการปฏิบัติและนำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติต่อไป

5.4 เมื่อจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยวัดประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) หลังเสร็จสิ้นการสอนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียนและแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการประเมิน เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อธิบายผลและสรุปผลการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาการทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1) ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ คือให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป โดยมีเกณฑ์ในการแปลผล แบ่งเป็น 5 ระดับ (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560 : 155) ดังนี้

คะแนนที่ 60 ขึ้นไป หมายถึง มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับดีมาก

คะแนนที่ 56 - 60 หมายถึง มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับดี

คะแนนที่ 45 - 55 หมายถึง มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนที่ 40 - 44 หมายถึง มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับควรพัฒนา

คะแนนที่ 40 ลงไป หมายถึง มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับควรปรับปรุง

2) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ คือให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เฉลี่ยอยู่ในระดับเกณฑ์ดีขึ้นไป โดยมีเกณฑ์ในการแปลผล แบ่งเป็น 3 ระดับ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2546 : 37) ดังนี้

คะแนนที่ 50 ขึ้นไป หมายความว่า มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับดี

คะแนนที่ 40 - 49 หมายความว่า มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

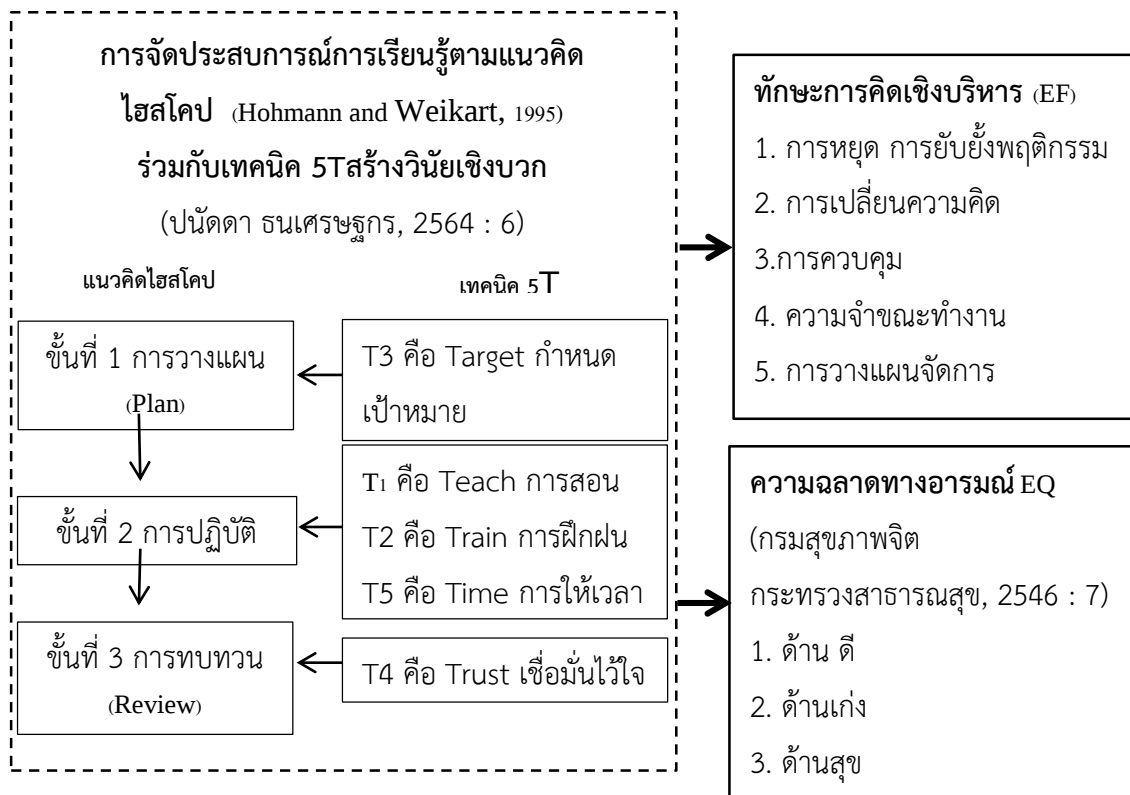
คะแนนที่ 39 ลงไป หมายความว่า มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลจากการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยผู้วิจัย และแบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วนำมาวิเคราะห์แล้วสรุปผลการวิจัยโดยการบรรยายเพื่อหาข้อบกพร่อง ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนในการดำเนินการครั้งต่อไป แล้วนำเสนอผลการวิจัยที่ได้ในรูปของความเรียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก (ปนัดดา อนุเศรษฐกร, 2564 : 8) มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัยต่อไป สรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาล1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก มีผลวิจัยในแต่ละข้อตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียนชั้นอนุบาล1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก

หลังจากผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดทั้ง 12 แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ตามวงจรที่ 1-3 แล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ซึ่งเป็นแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กอายุ 2-6 ขวบ มีคำถามทั้งหมด 32 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ (แบบ MU.EF-101) เพื่อวัดประเมินผลการวิจัยว่าพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียนอยู่ในระดับใด โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF)

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์			
					ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
					คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
20	128	100.80	16.11	ดี	16	80.00	4	20.00

จากตารางที่ 47 ผลการประเมินพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) พบว่า มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 100.80 ระดับคะแนน ดี ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) เป็นรายด้านปรากฏผล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) รายด้านของนักเรียน

ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์			
					ผ่านเกณฑ์ 70%		ไม่ผ่านเกณฑ์ 70%	
					คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1. ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม	40	31.00	5.76	ดี	18	90.00	2	10.00
2. ด้านการเปลี่ยน การยืดหยุ่นความคิด	20	15.00	2.29	ดี	19	95.00	1	5.00
3. ด้านการควบคุม อารมณ์	20	14.75	2.07	ปานกลาง	18	90.00	2	10.00
4. ด้านความจำขณะทำงาน	24	20.85	4.11	ดีมาก	19	95.00	1	5.00
5. ด้านการวางแผน จัดการ	24	19.33	2.70	ดี	19	95.00	1	5.00
6. ด้านEFในภาพรวม (คะแนนรวม 5 ด้าน)	128	100.80	16.11	ดี	16	80.00	4	20.00

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน ของนักเรียน พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินพัฒนาการทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ทั้ง 5 ด้าน ด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความจำขณะทำงาน คะแนนเต็ม 24 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.85 ระดับคะแนนดีมาก รองลงมาคือ ด้านการวางแผนจัดการ คะแนนเต็ม 24 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.33 ระดับคะแนนดี ด้านการหยุดการยับยั้งพฤติกรรม คะแนนเต็ม 40 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.00 ระดับคะแนนดี ด้านการเปลี่ยนการยืดหยุ่นความคิด คะแนนเต็ม 20 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.00 ระดับคะแนนดี และด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ คะแนนเต็ม 20 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.75 ระดับคะแนนปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาล1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก

หลังจากผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดทั้ง 12 แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ตามวงจรที่ 1-3 แล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็น

แบบประเมินพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เด็ก 3-5 ปี ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกลักษณะต่าง ๆ มีทั้งหมด 55 ข้อ แบ่งเป็นคำถามเชิงบวก ทั้งหมด 45 ข้อ เชิงลบ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 100 คะแนน โดยเป็นแบบประเมินลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ เพื่อวัดประเมินผลการวิจัยว่า พัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนอยู่ในระดับใด โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เฉลี่ยอยู่ในระดับเกณฑ์ดีขึ้น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์(EQ)

จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ คะแนน	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์			
					ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
					คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
20	220	190.00	16.11	ดี	18	90.00	2	10.00

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) พบว่า มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 190.00 ระดับคะแนนดี ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์(EQ) เป็นรายด้านปรากฏผล ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียน

ทักษะการคิดเชิง บริหาร (EF)	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ คะแนน	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์			
					ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
					70%		70%	
					คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1. ด้านดี	96	76	5.76	ดี	18	90.00	2	10.00
2. ด้านเก่ง	72	60	2.29	ดี	19	95.00	1	5.00
3. ด้านสุข	52	48	2.07	ดี	20	100.00	0	0.00
4. ความฉลาดทาง อารมณ์ (EQ) (คะแนนรวม3ด้าน)	220	190.00	16.11	ดี	18	90.00	2	10.00

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสุข คะแนนเต็ม 52 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48 ระดับคุณภาพ ดี รองลงมาคือ ด้านเก่ง คะแนนเต็ม 72 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 60 ระดับคุณภาพ ดี และด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านดี คะแนนเต็ม 96 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76 ระดับคุณภาพ ดี ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียนชั้นอนุบาล1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 100.80 คิดเป็นร้อยละ 78.75 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก ตามแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จำนวนทั้งหมด 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง อีกทั้งผลการประเมินพัฒนาการทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน ของนักเรียน พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินพัฒนาการทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ทั้ง 5 ด้าน ด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความจำขณะทำงาน คะแนนเต็ม 24 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.85 คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือ ด้านการวางแผนจัดการ คะแนนเต็ม 24 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.33 คิดเป็นร้อยละ 80.54 ด้านการหยุดการยับยั้งพฤติกรรม คะแนนเต็ม 40 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.00 คิดเป็นร้อยละ 77.50 ด้านการเปลี่ยน การยืดหยุ่นความคิด คะแนนเต็ม 20 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.00 คิดเป็นร้อยละ 75.00 และด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ คะแนนเต็ม 20 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.75 คิดเป็นร้อยละ 73.75 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ สุริยะมาตร (2560 : 4) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยผ่านการจัดกิจกรรมเสรี ตามแนวคิดไฮสโคป ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาด้วยกิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮสโคป มีพฤติกรรมทางสังคมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการพัฒนายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาล1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 190.00 คิดเป็นร้อยละ 86.36 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก ตามแผนการจัด

ประสบการณ์เรียนรู้ จำนวนทั้งหมด 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง อีกทั้งผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านสุข คะแนนเต็ม 52 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48 คิดเป็นร้อยละ 92.31 รองลงมาคือ ด้านเก่ง คะแนนเต็ม 72 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 60 คิดเป็นร้อยละ 83.33 และด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านดี คะแนนเต็ม 96 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76 คิดเป็นร้อยละ 79.17 ตามลำดับ จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุมาลี เทพพร, 2561 : 5) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผลและทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป มีการคิดเชิงเหตุผลและทักษะทางภาษาสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี เทพพร (2561 : 6) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผลและทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป มีการคิดเชิงเหตุผลและทักษะทางภาษาสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ สุริยะมาตร (2560 : 5) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยผ่านการจัดกิจกรรมเสรี ตามแนวคิดไฮสโคป ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาด้วยกิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮสโคป มีพฤติกรรมทางสังคมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการพัฒนายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลันดา ตรีตุนา (2560: 8) ได้ศึกษาผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการศึกษา พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย มีกระบวนการจัดประสบการณ์ 3 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน ขั้น ที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ และขั้นที่ 3 ขั้นทบทวน เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม แนวคิดไฮสโคปที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอาจเนื่องมาจากเมื่อเด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมระหว่างเรียนรู้อย่างมีความสุข ทำกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้เรียนรู้และมีความสุขในการทำงานที่ตนสนใจ ผ่านกระบวนการและขั้นตอนการวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) และการทบทวน (Review) ประกอบกับการเล่นเกมการเรียนรู้ร่วมกับ เด็ก ๆ จะรู้สึกชอบ

ในกิจกรรมที่ครูได้จัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้อง กับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว ได้สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง จัด ประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัด ประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนและ อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก อีกทั้งยังสอดคล้องกับคำกล่าว ของ สุพัทธา สารพันธ์ (2564 : 4-6) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการคิดเชิงบริหารของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัด กระบวนการวางแผน ปฏิบัติและทบทวนตามแนวคิดไฮสโคป ผลการวิจัยพบว่า เด็กอนุบาลมีทักษะการคิดเชิง บริหารก่อนการทดลองอยู่ในระดับควรส่งเสริม หลังการทดลองอยู่ในระดับดี และเด็กอนุบาลมีทักษะการคิด เชิงบริหารหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้สนับสนุน ว่า กระบวนการวางแผน ปฏิบัติและทบทวนตามแนวคิดไฮสโคป สามารถนำไปใช้เสริมสร้างการคิดเชิงบริหาร สำหรับเด็กอนุบาลได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาธน์ อ้นภักดี (2561 : 4) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบ ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยชั้นเด็กเล็ก (3 ขวบ) ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ ศิลปะแนวคิดแบบไฮ/สโคป (High/ Scope) ผลการวิจัยพบว่า 1.ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็ก ปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะแนวคิดแบบไฮ/สโคป(High/ Scope) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.62 (=14.62) คิดเป็นร้อยละ 48.74 หลังการจัดกิจกรรมศิลปะแนวคิดแบบไฮ/สโคป (High/ Scope) มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.90 (=24.90) คิดเป็นร้อยละ 82.99 2.เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะแนวคิดแบบ ไฮ/สโคป (High/ Scope) มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุสนี เจะเตะ (2562 : 4) ได้ศึกษา เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมตามแนวคิด ไฮสโคปพร้อมกับเกมการศึกษา และศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามแนวคิด ไฮสโคปพร้อมกับเกมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับ เกมการศึกษา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับเกมการศึกษา โดยภาพรวมมีความพึง พอใจในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัชรา พุ่มพชาติ (2563 : 3) ได้ศึกษาพัฒนาชุดกิจกรรมการ สร้างวินัยเชิงบวกตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแกรมทีฟ และศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างวินัยเชิงบวกตาม แนวคิดการเรียนรู้โปรแกรมทีฟที่มีต่อพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการ ใช้ชุดฝึกชุดกิจกรรม พบว่า 1) พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัด กิจกรรม โดยใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม 2) พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัยใน กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยใช้ชุดกิจกรรมใน 4 ระยะ มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ และมี พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมระหว่างเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองสูงกว่าเด็กปฐมวัยในกลุ่มควบคุม และครูมี

ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำเนา ขจรศิลป์ (2558 : 7) ได้ศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ใช้หลักการตั้งเวลาของ 10 เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกเพื่อพัฒนาวินัยการเข้าชั้นเรียนตรงเวลากลุ่มตัวอย่างที่ใช้กลุ่มนักเรียน ป.6 ผลวิจัยพบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนตามเวลาที่ตั้งไว้มีแนวโน้มในการพัฒนาในอัตราที่ดีขึ้นเป็นลำดับ จากร้อยละ 75.55 พัฒนาขึ้นมาอยู่ในอัตราร้อยละ 100 แสดงให้เห็นว่าการใช้หลักการตั้งเวลาตาม 10 เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกช่วยพัฒนาการสร้างวินัยการเข้าชั้นเรียนตรงเวลาเป็นไปตามวัตถุประสงค์วิจัยและผู้เรียนมีพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนตามเวลาที่ตั้งไว้มีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ จากร้อยละ 24.45 ลดลงมาอยู่ในอัตราร้อย 0.00 แสดงให้เห็นว่าการใช้หลักการตั้งเวลาตาม 10 เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกช่วยพัฒนาการสร้างวินัยการเข้าชั้นเรียนตรงเวลาเป็นไปตามวัตถุประสงค์วิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาหรือมีความสนใจที่จะนำวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก ไปใช้ในการพัฒนาต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก บทบาทสำคัญของครูผู้สอน ในการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติ(Do) และขั้นทบทวน (Review) โดยบทบาทสำคัญของครูในขั้นวางแผน คือ สนับสนุนการวางแผนโดยการสังเกตลักษณะแผนงานของเด็ก จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และประสบการณ์ที่ช่วยทำให้เด็กมีความสนใจในการวางแผน สนทนาเกี่ยวกับแผนงานของเด็ก บทบาทสำคัญของครูในขั้นปฏิบัติ คือ สนับสนุนเด็กในช่วงเวลา ของการปฏิบัติกิจกรรม โดยการสังเกตลักษณะการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก จัดเตรียมบริเวณ การปฏิบัติกิจกรรม ค้นหาสิ่งที่เด็กกำลังทำและประสบการณ์สำคัญ สังเกตเด็กเพื่ออำนวยความสะดวก มีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็ก และ บทบาทสำคัญของครูในขั้นทบทวน คือ สนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ ในการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กโดยไม่เร่งรีบ เชิญชวนให้เด็กพูดคุย เช่น ให้เด็กนำเสนอความคิดเห็น ถามคำถามปลายเปิด ฟังเด็กอย่างตั้งใจ เสนอความคิดเห็นเพื่อให้การทบทวนดำเนินต่อไปได้ ใช้คำถาม อย่างรอบคอบ สนับสนุนการบรรยายร่วมกันและมุมมองที่ขัดแย้งกัน บันทึกความเชื่อมโยงระหว่าง การวางแผน การปฏิบัติ และการทบทวนของเด็ก

1.2 จากการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนนั้น แต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน ดังนั้นควรนำการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก โดยพิจารณาความยากง่าย เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก

1.3 ในขณะที่ทำกิจกรรมมีนักเรียนบางส่วนไม่จดจ่อในสิ่งที่ทำหรือไม่เข้าใจวิธีการทำกิจกรรม ควรดูแลนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนักเรียนประสบปัญหา เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง บรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) หรือความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเกมการศึกษา กับวิธีการจัดประสบการณ์อื่น ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางกับครูในการเลือกใช้ความสามารถด้านอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาความสามารถในทักษะด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ หรือทักษะการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย จากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก

2.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวกในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ดังนั้นควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมตามแนวคิด ที่มีต่อความสามารถในทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเด็กปฐมวัยในระดับปฐมวัยชั้นอื่น ๆ เช่น ชั้นเตรียมเข้าอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยเนื้อหาที่ใช้ควรมีความเหมาะสมกับช่วงอายุและวัยของเด็ก

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2546). *แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3-5 ปี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย*. นครปฐม: ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปนัดดา ธนเศรษฐกร. (2564). *ทักษะสมอง EF ในโครงการพัฒนาวิทยากรกระบวนการ Executive Functions (EF)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน).
- วรนาท รักสกุลไทย. (2551). *การเปรียบเทียบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 3 แบบ*. กรุงเทพมหานคร: รักลูก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *นโยบาย และแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- Durant. (2007). *การสร้างวินัยเชิงบวก ความเข้าใจที่ถูกต้องและวิธีนำไปใช้*. โอ เดอร์แรนท์. กรุงเทพมหานคร: คีนมีเดีย (ประเทศไทย).
- Isquith et al. (2014). *5 Executive Function and Emotion Regulation Strategy Use in Adolescents* : Taylor and Francis Online
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (1988). *The action research planner*. Geelong: Deakin University Press.